

Hittegolven, oligarchen en wereldwijde chaos

Welkom in het tijdperk van klimaatverandering

John Gibbons

Ons onvermogen om ons voor te bereiden op de klimaatverandering heeft geleid tot een toename van wereldwijde ongelijkheid en politieke instabiliteit, schrijft John Gibbons.

Uit het Engels vertaald (Google) : **"Extreme Temperature Diary- Thursday July 3rd, 2025/Main Topic: Heatwaves, Oligarchs and Global Chaos-Welcome to the Era of Climate Change"** The Journal, Dublin, 1 jul 2025

<https://www.thejournal.ie/readme/heatwave-europe-climate-change-6748916-Jul2025/>

IS ER INTELLIGENT leven daarbuiten? Dat was de vraag die gesteld werd in de film 'The Day The Earth Stood Still' uit 2008.

In de film is een buitenaards wezen op aarde aangekomen met een missie om de planeet te redden... van de mens. De buitenaardse bezoeker, Klaatu genaamd, legt de situatie bondig uit: "Deze planeet is stervende. De mensheid maakt hem kapot.

"Als de aarde sterft, sterf jij. Als jij (de mensheid) sterft, overleeft de aarde."

De logica is onweerlegbaar.

Bijna twee decennia later klinkt Klaatu's analyse veel minder als sciencefiction en meer als een redelijke inschatting van hoe één soort, dronken van aardolie, op een allesvernietigende razernij is die zo intens is dat hij uiteindelijk in het fossielenbestand van de planeet zal belanden.

Het is zeer ironisch dat de mensheid in een tijdperk van snelle, wereldwijde telecommunicatie, waarin we nog nooit zo ongehinderd toegang hadden tot een bijna oneindige hoeveelheid informatie, blindelings richting de afgrond sluipt.

De kunst van afleiding

We worden beneveld en afgeleid zoals nooit tevoren, autoritaire regeringen nauw samenwerkend met techno-fascistische bedrijven verrechtsen onze geest en leggen beslag op onze aandacht, net zo effectief als ze winst maken door de levende wereld te verwoesten.

Terwijl overal waar je kijkt, een kakofonie van alarmbellen rinkelt, maar ongelooflijk genoeg luistert niemand. Ik hou uitgebreide dossiers over klimaatgerelateerde berichtgeving in de media bij, en het

duurt maar een paar minuten om koppen te zien als 'JP Morgan¹ waarschuwt voor einde menselijk leven in klimaatrapport' of deze, van april vorig jaar: 'Klimaatcrisis dreigt kapitalisme te vernietigen'.²

Ik hoefde niet ver het archief in te duiken om dit rapport uit 2020 van Reuters te vinden, met als kop: 'Onbewoonbare hel: klimaatverandering en ziekte bedreigen miljoenen, waarschuwt de VN'^{3 4 5 6}, terwijl een rapport dat in juni door Forbes⁷ werd gepubliceerd een rampzalige ineenstorting van 40% in de voedselproductie voorspelde, zowel in de VS als in Europa, omdat de opwarming van de aarde onverminderd doorgaat.⁸

De snelle toename van wetenschappelijke gegevens, gecombineerd met enorme hoeveelheden onweerlegbaar real-time empirisch bewijs die wijzen op een steeds ernstiger wordende wereldwijde crisis, hebben geenszins geleid tot een passende politieke of maatschappelijke reactie.

Autoritaire leiders

De vlucht weg van de rede was natuurlijk het meest uitgesproken in het VS Trump-tijdperk, een ware kakistocratie⁹, een regering van de slechtste, meest corrupte, incompetenten en minst gekwalificeerde mensen die je je maar kunt voorstellen. In slechts enkele maanden tijd is 's werelds grootste machtscentrum op het gebied van wetenschap en technologie van de afgelopen zeven of acht decennia geplunderd en uitgehold door charlatans, kwakzalvers, oplichters en dieven.

De fossiele-brandstofindustrie, die de bedreiging van hernieuwbare energie voor haar planeetvernietigende bedrijfsmodel erkent, heeft honderden miljoenen aan fossiele-brandstofgeld

---

¹ Ed Clowes, JP Morgan warns of end to human life in climate report, An explosive new report sees economists at the bank calling for a global carbon tax, THE TELEGRAPH, London 21/02/2020, <https://www.telegraph.co.uk/environment/2020/02/21/jp-morgan-warns-end-human-life-leaked-climate-report/>

² DAMIAN CARRINGTON, Climate crisis on track to destroy capitalism, warns top insurer. IRISH EXAMINER, Dublin 3/4/2025, <https://www.irishexaminer.com/news/arid-41606137.html>

³ Megan Rowling, 'Uninhabitable hell': Climate change and disease threaten millions, UN warns, REUTERS October 19, 2020, <https://www.reuters.com/article/world/uninhabitable-hell-climate-change-and-disease-threaten-millions-un-warns-idUSKBN2741G6/>

⁴ "In the past 20 years, there were nearly 7,350 major recorded disasters, including earthquakes and tsunamis, which claimed more than 1.2 million lives and affected 4.2 billion people. They caused almost \$3 trillion in global economic losses - close to twice the amount in the preceding two decades." october 2020

⁵ United Nations - 'Staggering' rise in climate emergencies in last 20 years, new disaster research shows 12 October 2020, <https://news.un.org/en/story/2020/10/1075142>, <https://www.undrr.org/gar/gar2025>

⁶ United Nations Office for Disaster Risk Reduction (2025). Global Assessment Report on Disaster Risk Reduction 2025: Resilience Pays: Financing and Investing for our Future. Geneva. PRINT ISBN: 9789211542561 PDF ISBN: 9789211576740

⁷ David Vetter, U.S. And Europe Face 40% Drop In Food Production, Scientists Warn, FORBES, Jun 18, 2025, <https://www.forbes.com/sites/davidvetter/2025/06/18/us-and-europe-face-40-drop-in-food-production-scientists-warn/>

⁸ Hultgren, A., Carleton, T., Delgado, M. et al. Impacts of climate change on global agriculture accounting for adaptation. Nature 642, 644–652 (2025). <https://doi.org/10.1038/s41586-025-09085-w>

⁹ Een kakistocratie is een bestuursvorm waarbij de macht in handen is van de minst geschikte, minst competente, of meest gewetenloze personen binnen een samenleving. Het woord is afgeleid van het Griekse "kakistos" (slechtste) en "kratos" (heerschappij) en betekent letterlijk "regering door de slechtsten".

geïnvesteed in het beïnvloeden van de politiek ^{10 11}. Ze had zich nauwelijks kunnen voorstellen hoe succesvol hun investering zou zijn. Niet tevreden met het stilleggen van zeer succesvolle investeringen in groene infrastructuur, gaat Trump nu over tot het grillig heffen van belastingen op wind- en zonne-energieprojecten, een zet die zelfs de volslagen waanzin koesterende Elon Musk als "volkomen krankzinnig" bestempelde ¹².

Te midden van de chaos riep Elisa Morgera, de speciale VN-rapporteur voor mensenrechten en klimaatverandering, deze week in een rapport op tot een einde aan alle exploratie en subsidies voor fossiele brandstoffen. Morgera drong bovendien aan op een volledig verbod op reclame en lobbywerk voor fossiele brandstoffen en riep op tot strafrechtelijke sancties tegen degenen die gevaarlijke klimaatontkenning en desinformatie verspreiden, inclusief greenwashing. ¹³

Wereldwijde ongelijkheid

De afgelopen dagen ontvouwde zich een tafereel dat rechtstreeks uit de dystopische ¹⁴ film 'The Hunger Games' had kunnen komen: meer dan 90 privéjets landden in Venetië voor het huwelijk van hypermiljardair Jeff Bezos, een spektakel van epische vulgariteit dat tientallen miljoenen dollars kostte ¹⁵

¹⁶

De verlovingsring van de bruid alleen al kostte 5 miljoen dollar, terwijl Amazon-medewerkers in flessen plassen ¹⁷.

Naast de superrijke aanwezigen bevond zich ook eco-krijger Leonardo DiCaprio op de gastenlijst, die zich leek te schamen om op het evenement gezien te worden, aangezien hij zijn gezicht zo verborgen hield voor het publiek. ¹⁸

Ironisch genoeg heeft deze acteur echt waardevol werk verricht om het bewustzijn rond de klimaatcrisis te vergroten. In zijn Oscar-acceptatiespeech in 2016 hekelde DiCaprio krachtig de "politiek van hebzucht".

---

¹⁰ Dharna Noor, Big oil spent \$445m in last election cycle to influence Trump and Congress, report says , THE GUARDIAN , 23:01:2025 , <https://www.theguardian.com/us-news/2025/jan/23/big-oil-445m-trump-congress> ,

¹¹ Big Oil Spent \$450 Million To Influence Trump & The 119th Congress, CLIMATE POWER , January 21, 2025 , <https://climatepower.us/research-polling/big-oil-spent-450-million-to-influence-trump-the-119th-congress/>

¹² <https://www.cnbctv18.com/world/elon-musk-slams-us-senate-budget-bill-clean-energy-initiatives-warns-of-job-losses-and-strategic-harm-19628936.htm>

¹³ The imperative of defossilizing our economies. Report of the Special Rapporteur on the promotion and protection of human rights in the context of climate change, Elisa Morgera. United Nations A/HRC/59/42 . General Assembly. Human Rights Council Fifty-ninth session. 16 June–11 July 2025. <https://docs.un.org/en/A/HRC/59/42>

¹⁴ Een dystopie is een denkbeeldige samenleving die wordt gekenmerkt door extreme onwenselijke, akelige en angstige omstandigheden, vaak het tegenovergestelde van een utopie. Het is een setting in een verhaal of in de werkelijkheid die als negatief wordt afgebeeld, met onderdrukking, ongelijkheid en vaak totalitaire regimes.

¹⁵ <https://www.theguardian.com/commentisfree/2025/jul/02/bezos-wedding-billionaire-oligarchy-climate>

¹⁶ <https://www.msn.com/en-us/entertainment/entertainment-celebrity/here-s-a-look-at-jeff-bezos-and-lauren-sánchez-s-star-studded-56-million-wedding/ar-AA1HyUUb>

¹⁷ <https://www.theverge.com/2021/3/25/22350337/amazon-pee-ing-in-bottles-workers-exploitation-twitter-response-evidence>

¹⁸ <https://www.dailymail.co.uk/tvshowbiz/article-14858387/Leonardo-DiCaprio-continues-trying-stay-radar-hiding-face-hat-hoodie-girlfriend-Vittoria-Ceretti-leave-Venice-Bezos-wedding-extravaganza.html>

Als Hollywood op zoek was naar de plot of een titel voor zijn nieuwste wereldwijde rampenfilm, hoefde het niet verder te zoeken dan *'het klimaat-eindspel'* ("climate endgame"). Deze pakkende term werd gebruikt door wetenschappers in een studie uit 2022, die waarschuwde dat het risico van een wereldwijde maatschappelijke ineenstorting of regelrechte uitsterving van de mensheid als gevolg van klimaatverandering "gevaarlijk onderbelicht" is.^{19 20}

Als we zo doorgaan, staat de wereld een toekomst van extreme hitte te wachten die veel verder gaat dan de hitte die nu continentaal Europa teistert (Spanje vestigde eerder deze week een nieuw hittesterecord voor juni, namelijk 46°C, en ook in Frankrijk, Portugal, Italië en Kroatië gelden rode alarmsignalen).²¹

Wetenschappers schatten dat tussen de één en drie miljard mensen de komende 50 jaar gedwongen klimaatmigranten zullen worden, doordat extreme temperaturen ongeveer een vijfde van het aardoppervlak te heet maken voor menselijke overleving. De menselijke 'klimaatniche' is verrassend beperkt, en de hebzucht, ijdelheid en kortzichtigheid van de superrijken en de politieke klassen die zij controleren, dwingen de mensheid in rap tempo af op een wereldwijde tragedie zonder precedent - en zonder einde.²²

De wreedheid van wat zich vandaag in Gaza afspeelt²³, kan een grimmige voorbode zijn van nieuwe wereldwijde normen halverwege de eeuw, een wereld verscheurd door water- en grondstoffoorlogen, gedwongen ontheemding en toenemend staats- en etnisch geweld, terwijl de internationale orde wankelt, democratieën afbrokkelen en tirannen de dienst uitmaken.

Helaas is er geen ruimtereizende Klaatu die de aarde en haar miljoenen arme soorten komt redden van de verwoestingen van het geslacht homo sapiens - de onwijs genaamde 'wijze aap'.

Bijna een eeuw geleden vatte de Ierse toneelschrijver George Bernard Shaw het treffend samen toen hij schreef: *"Hoe langer ik leef, hoe meer ik ervan overtuigd raak dat deze planeet door andere planeten als gekkenhuis wordt gebruikt."*

John Gibbons is journalist en auteur van 'The Lie Of The Land - A Game Plan for Ireland in the Climate Crisis'. Het boek is uitgegeven door Penguin en verscheen in september.

---

¹⁹ <https://www.theguardian.com/environment/2022/aug/01/climate-endgame-risk-human-extinction-scientists-global-heating-catastrophe#:~:text=Climate endgame: risk of human extinction 'dangerously underexplored',-This article is&text=The risk of global societal,catastrophe the>

²⁰ L. Kemp, C. Xu, J. Depledge, K.L. Ebi, G. Gibbins, T.A. Kohler, J. Rockström, M. Scheffer, H.J. Schellnhuber, W. Steffen, & T.M. Lenton, Climate Endgame: Exploring catastrophic climate change scenarios, Proc. Natl. Acad. Sci. U.S.A. 119 (34) e2108146119, <https://doi.org/10.1073/pnas.2108146119> (2022).

²¹ <https://www.bbc.com/news/articles/c9dggqndx9xo> . Danai Nesta Kupemba , BBC News, 30/6/2025 . Spain records temperature of 46C as Europe heatwave continues

²² C. Xu, T.A. Kohler, T.M. Lenton, J. Svenning, & M. Scheffer, Future of the human climate niche, Proc. Natl. Acad. Sci. U.S.A. 117 (21) 11350-11355, <https://doi.org/10.1073/pnas.1910114117> (2020).

²³ David MacRedmond, 'Body parts flying everywhere': Israeli forces killed at least 67 people across Gaza today. 30/06/2025 TheJournal https://www.thejournal.ie/israel-gaza-strikes-aid-site-massacre-6748499-Jun2025/?utm_source=thejournal&utm_content=top-stories